

Sygnatura akt VII U 1299/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Głowacka-Damaszko

Protokolant: Rafał Wyrwa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 lutego 2013 r. w J.

odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 21 lutego 2011 r., znak: (...) -2008

w sprawie E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie kapitału początkowego

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 21 lutego 2011 r., znak: (...) -2008 w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy E. W. uwzględnia okresy zatrudnienia na terenie N. od dnia 22 września 1992 r. do 22 grudnia 1992 r., od 20 września 1993 r. do 17 grudnia 1993 r., od 22 września 1994 r. do 21 grudnia 1994 r. i od 01 kwietnia 1996 r. do 12 czerwca 1996 r.;

II. dalej idące odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 1299/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.02.2011 r. (znak: (...) -2008) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił E. W. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r., przyjmując podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 901,02 zł oraz 18 lat, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych – tj. 226 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 88.034,98 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów:

- od 24.08.1983 r. do 31.08.1983 r., ponieważ dokumenty będące w posiadaniu ZUS nie potwierdzają zatrudnienia w tym okresie,

- od 22.09.1992 r. do 22.12.1992 r.,

- od 20.09.1993 r. do 17.12.1993 r.,

- od 22.09.1994 r. do 21.12.1994 r.,

- od 01.04.1996 r. do 12.06.1996 r.

ubezpieczenia w N. w wymiarze co najmniej 12 miesięcy, ponieważ w przyszłości wnioskodawca może ubiegać się o świadczenie emerytalno-rentowe z instytucji ubezpieczeniowej tego kraju.

Organ rentowy poinformował, że przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnił okresu prowadzenia działalności gospodarczej, ponieważ wnioskodawca nie figuruje w rejestrze płatników składek Inspektoratu ZUS w B., natomiast okres zatrudnienia w (...) we W. przyjęto od 09.01.1976 r. do 31.05.1977 r.

E. W. wniósł od powyższej decyzji odwołanie domagając się jej zmiany i ponownego ustalenia kapitału początkowego z uwzględnieniem kwestionowanych przez organ rentowy okresów ubezpieczenia oraz dochodów na podstawie dostarczonej już dokumentacji.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżona decyzja jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz.1227 ze zm.). Organ rentowy podniósł, że do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono wskazanych w decyzji okresów zatrudnienia z przyczyn tam podawanych. Odnosząc się do zatrudnienia w (...) we W. od 09.01.1976 r. do 31.05.1977 r. organ rentowy wskazał, że okres ten, jak również wysokość wynagrodzenia uwzględniono na podstawie wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej, ponieważ jest on bardziej wiarygodnym środkiem dowodowym niż zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 16.12.2002 r. Organ rentowy podał ponadto, że za okres od 23.07.1980 r. do 26.09.1982 r. przyjęto wynagrodzenie zastępcze na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 29.10.2003 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29.10.2008 r. E. W. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego przedkładając m. in.: świadectwo pracy z dnia 15.11.2002 r. za okres zatrudnienia w Zakładach (...)w B.od 13.05.1970 r. do 30.11.1975 r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za powyższy okres wskazujące łączne kwoty wynagrodzenia za lata 1970-1975, z wyłączeniem roku 1972, za który nie została wskazana żadna kwota wynagrodzenia, świadectwo pracy z dnia 14.02.1983 r. za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)w K.od 30.08.1977 r. do 28.02.1983 r., zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 29.10.2009 r. wskazujące kwoty i niektóre składniki wynagrodzenia za lata 1977-1983 z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)z adnotacją, że w okresie od 23.07.1980 r. do 26.09.1982 r. wnioskodawca był oddelegowany do pracy za granicę w ramach realizacji budownictwa eksportowego w M.), świadectwo z dnia 10.07.1995 r. wystawione przez Cech (...)w B.poświadczające okres prowadzenia Zakładu (...)w O.od 24.08.1983 r. do 01.01.1995 r., zaświadczenie o wynagrodzeniu z dnia 16.12.2002 r. wystawione przez Zakład (...)we W.wskazujące łączne kwoty wynagrodzenia za lata 1976-1977 w kwotach odpowiednio 73.543 zł i 18.895 zł z tytułu zatrudnienia we (...) Przedsiębiorstwie (...)we W..

W toku postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym wnioskodawca przedstawił również kserokopię legitymacji ubezpieczeniowej, w której wskazane zostały zarobki wnioskodawcy za lata 1976-1977 z tytułu zatrudnienia we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. od 09.01.1977 r. do 31.05.1977 r. w kwotach odpowiednio: 32.281,50 zł i 75.464 zł.

/dowód: wniosek – k.1 akt kapitałowych;

świadectwo pracy z 15.11.2002 r. – k.9 akt kapitałowych;

zaświadczenie Rp-7 z 15.11.2002 r. – k.17 akt kapitałowych;

świadectwo pracy z 14.02.1983 r. – k.10 akt kapitałowych;

zaświadczenia Rp-7 z 29.10.2003 r. – k.19 i 20 akt kapitałowych;

świadectwo z 10.07.1995 r. – k.11 akt kapitałowych;

zaświadczenie z 16.12.2002 r. – k.18 akt kapitałowych;

kserokopia legitymacji – k.49 akt kapitałowych/

Decyzją z dnia 21.02.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił E. W. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r., przyjmując podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 901,02 zł oraz 18 lat, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych – tj.226 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 88.034,98 zł. Do obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego, który wyniósł 737,99% przyjęto dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych od 1980 r. do 1989 r.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów:

- od 24.08.1983 r. do 31.08.1983 r., ponieważ dokumenty będące w posiadaniu ZUS nie potwierdzają zatrudnienia w tym okresie,

- od 22.09.1992 r. do 22.12.1992 r.,

- od 20.09.1993 r. do 17.12.1993 r.,

- od 22.09.1994 r. do 21.12.1994 r.,

- od 01.04.1996 r. do 12.06.1996 r.

ubezpieczenia w N. w wymiarze co najmniej 12 miesięcy, ponieważ w przyszłości wnioskodawca może ubiegać się o świadczenie emerytalno-rentowe z instytucji ubezpieczeniowej tego kraju.

Organ rentowy poinformował, że przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnił okresu prowadzenia działalności gospodarczej, ponieważ wnioskodawca nie figuruje w rejestrze płatników składek Inspektoratu ZUS w B., natomiast okres zatrudnienia w (...) we W. przyjęto od 09.01.1976 r. do 31.05.1977 r.

/dowód: decyzja z dnia 21.02.2011 r. z zał. – k.54-56/

Wnioskodawca z tytułu pracy na terenie N. udokumentował okresy ubezpieczenia: od 22.09.1992 r. do 22.12.1992 r., od 20.09.1993 r. do 17.12.1993 r., od 22.09.1994 r. do 21.12.1994 r. oraz od 01.04.1996 r. do 12.06.1996 r.

/dowód: pismo ZUS z dnia 17.10.2012 r. – k.43;

zestawienie okresów ubezpieczenia – k.50-51/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z **art.173** ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do **art.174** ust.2 pkt 1, i 3 ww. ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art.6., a także określone okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy ustalił E. W.kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r., przyjmując podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 901,02 zł oraz 18 lat, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych – tj.226 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 88.034,98 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił jednak okresów: od 22.09.1992 r. do 22.12.1992 r., od 20.09.1993 r. do

17.12.1993 r., od 22.09.1994 r. do 21.12.1994 r. oraz od 01.04.1996 r. do 12.06.1996 r. z tytułu ubezpieczenia w związku z zatrudnieniem w N. w wymiarze co najmniej 12 miesięcy, podnosząc, że w przyszłości wnioskodawca może ubiegać się o świadczenie emerytalno-rentowe z instytucji ubezpieczeniowej tego kraju. Ze stanowiskiem organu rentowego nie można się zgodzić.

W powyższym zakresie Sąd podziela odmienny pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. (II UK 30/09), zgodnie z którym sprawy o ustalenie kapitału początkowego nie są objęte zakresem regulacji rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14.06.1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U. UE Polskie wydanie specjalne Tom 01, Rozdział 05, s.35 ze zm.). W konsekwencji, w celu ustalenia kapitału początkowego należy stosować wyłącznie przepisy polskie, a więc także art.174 ust.2 w zw. z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy emerytalnej. Tym samym również okresy pracy za granicą obywatela polskiego u zagranicznego pracodawcy podlegają uwzględnieniu przy obliczaniu kapitału początkowego.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że wnioskodawca z tytułu pracy na terenie N. udokumentował okresy ubezpieczenia: od 22.09.1992 r. do 22.12.1992 r., od 20.09.1993 r. do 17.12.1993 r., od 22.09.1994 r. do 21.12.1994 r. oraz od 01.04.1996 r. do 12.06.1996 r. Także wnioskodawca nie wnosił dalszych zastrzeżeń do powyższych ustaleń. W związku z powyższym zaistniała podstawa do zmiany zaskarżonej decyzji poprzez zaliczenie wskazywanych okresów do ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy, o czym orzeczono na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w punkcie I.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów wnioskodawcy Sąd zważył, że zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U.2011.237.1412 ze zm.) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty (tu: kapitału początkowego) są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Z kolei stosownie do § 22 co do zasady środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności legitymacja ubezpieczeniowa lub legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Takie szczególne uregulowania dotyczące postępowania przed organem rentowym nie odnoszą się jednak do postępowania sądowego, które toczy się według zasad określonych w Kodeksie postępowania cywilnego. Oznacza to, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 25.07.1997 r., II UKN 186/97, wyrok SN z dnia 28.11.1997 r., II UKN 362/97). W związku z powyższym, w niniejszej sprawie Sąd zwracał się również o udostępnienie akt osobowych wnioskodawcy z poszczególnych okresów zatrudnienia.

W ocenie Sądu jednakże zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy potwierdził prawidłowość ustaleń, a tym samym decyzji organu rentowego co do pozostałych spornych okresów zatrudnienia i wysokości osiąganego wynagrodzenia.

W pierwszej kolejności Sąd zważył, że wnioskodawca domagał się przyjęcia do stażu pracy okresu zatrudnienia we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. od 09.01.1977 r. do 30.08.1977 r., nie zaś jak to ustalił organ rentowy do 31.05.1977 r. Należy jednak podkreślić, że brak było podstaw do przyjęcia dłuższego okresu zatrudnienia, ponieważ wszelkie stosowne dokumenty z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...), w tym legitymacja ubezpieczeniowa, świadectwa pracy (z 08.06.1977 r. i 10.09.1996 r.), karta obiegowa, czy podanie o rozwiązanie umowy o pracę z dniem 31.05.1977 r. (z wypowiedzeniem od 30.04.1977 r.) jako końcową datę zatrudnienia konsekwentnie wskazywały 31.05.1977 r. Jedynie w zakwestionowanym przez organ rentowy zaświadczeniu o wynagrodzeniu z dnia 16.12.2002 r. wystawionym przez Zakład (...) we W. wskazana została data

30.08.1977 r. Zaświadczenie to słusznie jednak zostało zakwestionowane przez organ rentowy jako wystawione przez zakład archiwalny nie zaś uprawnionego pracodawcę, czy następcę prawnego pracodawcy. Tym samym na podstawie powyższego zaświadczenia nie było również możliwości uwzględnienia do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wskazywanego tam wynagrodzenia za lata 1976-1977 z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W.. Zwłaszcza, że odmienne kwoty wskazane zostały przez pracodawcę w legitymacji ubezpieczeniowej, a w dokumentacji osobowej brak jest jakichkolwiek innych dokumentów (np. angaży) poświadczających wysokość faktycznie osiąganego w tym okresie wynagrodzenia. W ocenie Sądu nie ma przy tym możliwości ewentualnego ustalenia wysokości zarobków wnioskodawcy na podstawie zeznań osoby, która zajmowała się wyliczaniem wynagrodzenia, ponieważ wobec braku dokumentów wskazujących konkretne kwoty wypłacane wnioskodawcy w określonym czasie, od których odprowadzane były składki na ubezpieczenia społeczne osoba taka nie miałaby wystarczających podstaw do wyliczenia wynagrodzenia w sposób pewny i wiarygodny za poszczególne lata zatrudnienia.

Jeżeli chodzi natomiast o wysokość wynagrodzenia przyjętego przez organ rentowy za lata 1977-1983 z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K.od 30.08.1977 r. do 28.02.1983 r., to wskazać należy, że za ten okres wnioskodawca przedłożył dwa zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 29.10.2009 r. wskazujące określone kwoty i niektóre składniki wynagrodzenia za lata 1977-1983 z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (z adnotacją, że w okresie od 23.07.1980 r. do 26.09.1982 r. wnioskodawca był oddelegowany do pracy za granicę w ramach realizacji budownictwa eksportowego w M. i kwoty te, jak wynika z wykazu wprowadzonych dochodów ubezpieczonego, znajdującego się w aktach kapitałowych, zostały przez organ rentowy bez zastrzeżeń uznane na podstawie przedmiotowych zaświadczeń. Brak jest przy tym podstaw do kwestionowania treści powyższych zaświadczeń. Wobec braku jakichkolwiek innych dokumentów, które wskazywałyby na wypłacanie wnioskodawcy dodatkowych kwot wynagrodzenia, w tym z tytułu zatrudnienia zagranicą, nie ma podstaw do przyjmowania, że w zaświadczeniach tych nie wykazano wynagrodzenia wnioskodawcy w pełnej wysokości.

Mając na uwadze powyższe decyzja organu rentowego w zakresie ustalenia pozostałych (oprócz pracy na terenie N.) okresów zatrudnienia, a także w zakresie wysokości wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okazała się prawidłowa, co skutkowało oddaleniem odwołania w tej części na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w punkcie II wyroku.